

Zarfın üzeri

İstanbul'da Erenköyü'nde Edhemefendi Caddesi'nde
Miralay Mehmed Ali Bey'in hafidesi Fatma Suzan Hanımefendi'ye.

Kahire

16 Kânûn-ı evvel 1926

Canım hayatım sevgili Pamukçuğum, biricik karıcığım, güzel yavrularım,
Şimdi hesap ettim de. Bu mektubumun elinize geçtiği gün, İstanbul'dan ayrılışımın sene-i devriyesine müsadif olacak. Ne hazin bir tesadüf, değil mi?... Bu satırların şu dakika, yalnız yuvanın tahassürlerini ve samimiyetlerini taşıyan çok temiz ve pürüzsüz bir kalbin mahzun gözyaşlarıyla nemlendiğini hissederek gibi oldum. Kalemim bir lahza için durdu. Fikrim, bulutlu semaları andırırçasına mütemevvic bir mazinin rüzgârları arasına saplandı. Ruhum, bir sinema şeridinden farksız, tatlı hayallerin esaretine düştü. Pansiyonumun değil sadece garip odasında, fakat koskoca bir âlemin velveleli ufuklarında bana yakın yegâne birer his mücevheri olan üç beş resim sanki mütebessim canlandı, samimi kollar omuzlarıma doğru uzandı, gözler hakiki muhabbet şuleleriyle kurdelalandı, dudaklar birer öpücük hediyeledi ve iki tarafın da harim-i samimiyetinden, hayatın cilvesine karşı hafif bir şikâyet sesi süzüldü:

-Bir sene!.... Ne kadar da çok, değil mi?....

Evet, bir sene!.... Ne kadar da çok hakikaten. Çok, lüzumundan fazla çok. Tahammül edilemeyecek kadar çok.

Tam on iki ay, en sevdiği biricik insanlarından mahrumiyet. Yabancı ve sahte gurbet ellerinde hayatın

2. Sayfa

didişmeleri arasında uğraşmak... Yuvanın sevimli bülbüllerinin cazibeli cıvıltılarına alışan kulakların yabancılık sükûnlarına, inziva çıplaklıklarına tahammül etmesine göğüs germek... Bütün bunlar öyle müşkildi ki!.. Sevdiğim canım insanlarımda daima hissettiğim hararetle nefeslerine o kadar alışmıştım ki, Mısır'ın kızgın çöllerinde bütün millet ter dökerken, ehramların muazzam gölgeliklerinde bile yüzlerce insan küçücük bir serinlik tesellisi bulamazken, ben, Pamukçuğum, bahr-i müncemid-i şimalîde yaşayan kürklü insanlar gibi âdeta üşüdüm... üşüdüm... üşüdüm. Bu çılgın Mısır cehennemi beni korkutamadı. Firavunların ateş ve

hararet bulutları beni ürkütemedi. Hiç... hiçbir şey beni ısıtamadı. Benim aradığım hararetleli nefes, çünkü yuvamın nefesiydi... Sevdiklerimin nefesiydi... Saadetimin nefesiydi.

Tam on iki ay evvel, İstanbul'dan nasıl da ayrılmıştım. Şimdi bütün o gün, birden isyan etti. Bir kış sabahıydı. Erkenden yatağın sıcaklıklarını terk etmiştik. O gece uyumamıştık da galiba. Hayatları, izdivaç kurdelaıyla sarıldığından beri geçen üç sene zarfında yekdiğerinden on beş gece dahi ayrı kalmayan caniko ile Pamuk, bir Semplon Ekspresi'nin gaddar kilometrelerine birkaç saate kadar esir olacaktı. Sıcacık yatağımı terk ederken öyle üşümüştüm. Aramızda, samimiyet-i kalplerimizi birbirine rabt eden tatlı bir zincir gibi uyuyan masum Fatoş yana doğru dönmüş, annesinin sıcacık göğsünü araştırmış, onu bulmuş, dalmış, fakat heyecanla kalbi çarpan hakikatli anneciğın yataktan ikinci bir defa kaçışını fark edememişti. Hayatta metin olduğumu ilk defa anladığım dakika, işte o sabahtı. Mahzun gözyaşlarımı ruhumun en derin köşelerinde boğmak için nefsimle mücadele ediyordum. Ayrılığımızın düşüncelerinin verdiği teessürlerle başa çıkabilmek endişesiyle kendime metanet arıyordum. Ve.... hiç ayrılmadığım sevimli yuvamı terk etmiştim. Fatoş'umun derin bir uykuya dalgın mini minicik çehresine, veda öpücüğünü kondurduğum

3. Sayfa

dakika, ben o masum insancıkta istikbalin temellerini kuran bütün bir emir âlemini bulur gibi olmuşum.

-Ben bekliyorum seni!... demişti sanki o. Annemle beraber. Dedemle beraber. Bütün sevdiklerinle beraber. Çılgınlık istemiyoruz artık. Çalış. Bizim için çalış. Fakat hayatın tabii cereyanlarından, çocuklukların gayr-i tabii kaçtırtmalarına bir lahza bile atılma. Beni düşün. Senin adımların, bana adım olacak. Senin kuracağın saadet binası, benim binam olacak. Ve.... dışarı fırlamıştım. İstasyonda beş on dakika... Babamla hasbihâl... Erenköy artık uzaktı. Daha sonra: Sirkeci. Yataklı vagonumun dar kanepesinde gözlerimizin saklamağa çalıştığımız örümcekleri, soğuk bir rıhtımın parkeleri üzerinde, bana son hediye olarak verdiği limon şekeri.... Bütün bunlar, hayatımın ne mühim safhalarıydı, ya Rabbi!.... Emin ol, Pamukçuğum, o hareket dakikasında, dünyanın en zenginlerinin gıpta edebilecekleri bir pırlanta koleksiyonu, masum bir tavırla canikona verdiği bu birkaç şeker kadar kıymetli bir tesir vücuda getiremezdi bende. Onlar benim için o kadar canlı bir hatıra, o şekerler kalbimin muvâcehesinde o derece büyük manevi bir cevher idi ki, ne İsviçre'nin şair tahassüsleri menbalarında, ne İtalya'nın yalçın kayalıklarında, ne Paris'in çılgın bulvarlarında, ne de İspanya'nın yeşil ovalarında ben onları bir

lahza yanımdan ayırmadım. Ayıramazdım da. O ayrılış, bütün bir sene, hayalimin biricik kahramanları sırasına geçmişti.

Sert bir rüzgâr arasında Semplon sürat katarı sahillerde şeridlenirken(?) o sahillere, hırçın bir denizin coşkun köpükleri altında iniliyordu. Marmara şımarıktı ve... mağrurdu. Fakat benim ruhum, o hırçın deniz kadar heyecanlıydı. Eğer son bir kabahatimin sende bırakabilmiş olması muhtemel teessürlerinin verdiği azap olmasaydı, bu heyecan, bir de nedamet endişesiyle çarpışmazdı. Kendimi bir insan olarak ne kadar seviyor idiysem, kendimden bir mücrim hiffetiyle o kadar nefret ediyordum. Sirkeci

4. Sayfa

gerilemiş... gerilemiş.... gerilemişti. Onun rıhtımından bana son birer veda nazarları gönderenler de artık ufukta bir serap olmuşlar, geride kalmışlardı. İşte Sarayburnu'nun köhne duvarları o nazarlarla adama bir set çektiği dakikadır ki günlerden beri sakladığım hınçkırıklar, tesadüf eseri bereket versin yalnız olan kompartımanımın yastıklarını, bir tufan gibi, ıslatmağa başlamış, coşmuştu. Bunun sebebi, yalnız ayrılışımız değil, o ayrılışın bana tanıttığı azap idi de. Âmâ değildim artık. Gözlerim açılmıştı. Hakikat, muhabbet ve kabahatin nazarlarım önünde bir meşheri doğmuştu nagehan. Bu, beni itham ediyordu. Bu, beni huzuruna çeken bir âlî mahkeme idi. Mücrimdim, mesuldüm, cevap vermeye mecburdum. Vicdanımın huzurunda. Zira o mahkemenin duvarları vicdan hesaplarından kurulmuştu. Hâkimlerinin alınlarında [Yuva samimiyeti kutsidir. Çiğnenemez] hakikati sanki yazılıydı. Fikrim çalışmış, vicdanım dinlemişti. Ve kararımı vermiştim: Bana karşı yalnız samimiyet ve saadet taşıyan ve tanıtan aileme ihanet etti idiysem onu tamir için ne mümkünse yapacaktım. Gece uykusunda, nefsinden bîhaber dolaşan bir sair fi'l-menâm olduğumu düşünmüştüm. Ve bu hastalığı tedavi ettirmiştim. Vicdanım, nazarlarım, mevcudiyetim yalnız bir şey görmeğe başlamıştı: Yuva... Saadetleriyle, bülbülleriyle, samimiyetleriyle beraber!.. Vicdanım, nazarlarım, mevcudiyetim yalnız bir şeyden nefret etmeye başlamıştı: İhanetten... Beyoğullarıyla, Tokatlıyanlarıyla, Fikriyeleriyle beraber. İşte bugün, tam bir sene oldu ki, vicdanımın âlî mahkemesinden mevcudiyetimin kati ve sarsılmaz kararını, bu kararı almıştım.

Ve.... seni temin ederim ki, canım Pamuk, aradan geçen on iki ay zarfında buna daima hürmet ettim. Bu kararı, her vazifenin fevkinde tuttum. Fikriye benim için zaten bir çirkabtı, bugün eriyen bir bulut oldu. Fakat ondan sonra önümden, yanımdan bir resmigeçit gibi süzülen

kadınların hiçbirisi, kati yolunu tespit eden vicdanımın muvâcehesinde bir [muzaffer serdar] olamadı. İşte, ayrılışımızın sene-i devriyesine

5. Sayfa

müsadif, şu satırları okuduğın bu gece, bu sayededir ki ben, karşına açık bir vicdan, beyaz bir alın, müsterih bir ruhla çıkıyorum. Ve yine bu sayededir ki şu dakika ben, ıssız odamı ziynetleyen cazip nazarlarınızı, azap ile çarpışan heyecanlı bir vicdanla değil, fakat saadetinin sevimli tahayyüllerinden hayat bulan müsterih bir ruhla öpüyorum.

X X X

Benim mini minicik fukaralık arkadaşım. Paris'te herkesin eğlendiği, zevk feryatlarının Eyfel Kulesi'nin demirlerinde akıştığı gecelerden birisinde, zevkten uzak, feryada lakayt, davetlere kulaklarım tıkalı, bayramı da böyle hazin ve yalnız geçirmiştin. Ve... mini minicik fukaralık arkadaşını ne de çabuk unuttun nida-yı samimisi ile başlayan ve biten tatlı mektubunda, her zamanki gibi, bütün bayramımı bulmuştum. Bir bayram da, ehramın gölgelerinde, lahûf bir gecenin ıssızlıklarında geçmişti. Ayrılışımızın sene-i devriyesi, bu mahzun bayramlara ne kadar da benziyor!...

Hakkın var, canım yavrucuğum. Her şey akla gelebilirdi. Fakat bütün bir seneyi ayrı geçireceğimize ihtimal veremezdim. Mesuliyet, ne bana raci, ne de sana. Mesul, doğrudan doğruya talih. Bizi o, yalancı çıkardı. Bize hududu çoktan aşan hicranı tanıtan o oldu. Mamafih onu itham etmekle beraber ona karşı muğber değilim de. Bu, müfrit bir itikadın mı neticesi, yoksa Allah'a karşı ruhumda yaşayan tam itimadın mı mahsulü, ben de bilmiyorum. Yalnız [Talih, iyi veya kötü bütün cilvelerini emniyetle karşıladınız. Yolu gaib etmemek ve hedefi bulabilmek için yegâne çare budur] düsturuna, ihtiyarım olmaksızın, hürmetkârım. Talih güldüğü zaman güldüğüm gibi talih ağladığı zaman da yine gülmeye çalıştım. Azmim, en büyük istinatgâhımdı. O azim sayesinde, bugün, bir aralık sendeler gibi olan mevkiimi

6. Sayfa

tekrar tahkim etmek üzere olduğum gibi. Bu tecrübelerim bana büyük bir hakikat daha anlattı: Elinde altın bileziği ve vücudunda hedefe erişmek azmi mevcut bulunan bir insan, zafere daima namzettir.

Bu sebeple İstanbul'a avdetimin hafif tertip gecikmesine hiç de müteessir olma, Pamukçuğum. Eğer bir lüzum ve faide maksud olmasaydı, zamanımı, Mısır'ın çok yeknesak ve can sıkıcı kumları ortasında heder etmezdim tabii. Burada, mali buhran dolayısıyla en tanınmış birçok

tüccar, iflas ve borç içinde kıvranırken, elhamdülillah benim hayatım bir gayr-i tabii sıkıntı ile tanışmadı. Fazla olarak, bütün buhrana rağmen, gülen ve ucunu sırttan bir servet karşısındayım ve bunu cebime koyacağım. Henüz yalnız bir sanat muhitinde, koca bir sanat binasının temellerini kuruyoruz. Muvaffak olursak, bu satın alınmış bir muazzam apartmandır, bir irattır. Varsın, hareketim azıcık daha geciksin. Fakat evlatlarımıza hediyelemeye mecbur olduğumuz bir servetin temelleri elimize alınmış bulunsun. Pek yakın bir zamanda sana, ümit etmeyeceğin güzel [sürprizler] müjdeleyeceğime emin olabilirsin. Bu, gecikmeyecektir de. Yalnız, evvelden fazla malumat vermemeyi, yalancı çıkmamak arzusuyla, kararlaştırdığım için daha ziyade yazmamaklığıma müsaade et. Projeler tahassul ve tahakkuk ettikçe izahatını leffederim. En iyisi de bu.

Doktor Markos meselesinde bir tecrübe kazandığıma memnunum. Bu da ne mümessil, yani murahas-ı mesul, ne de bir müdir hiffetiyle hiçbir işe karışmamaktır. Ticaret sahasında daima nâ-muntazır tehlikeler var. Neme lazım?... Şimdi bu tecrübe neticesi takip ettiğim metot hepsine müreccah. Mesuliyete veya taahhüde girişmeksizin hissedarlık ve faaliyet. Bugün yüzüme gülmeye başladığımı hisseder gibi olduğum Markos cenablarına, tanıttıkları bu tecrübe dolayısıyla müteşekkirim. Fakat isterse bana en büyük gülüş âlemleri hediyelesin, Markos, mahkemenin lehimde vereceği karardan kurtulamayacaktır ve benim, davadan nükul ettiğime dair müfrit bir nezaketime şahit olamayacaktır. [İyiliğe de iyilik, kötülüğe de...] düsturunu ben yanlış

7. Sayfa

buluyorum para bahsinde. Benim düsturum bu: [Nezakete nezaket.... Fakat menfaatperestliğe karşı menfaatperestî!..].

X X X

Bugün şirketin meclis-i idare ictima'ı vardı. Sabahleyin bazı sahneleri bitirdikten sonra, vaki olan ısrar üzerine iştirak ettim. Filme icap eden masarifin gecikmesi ve bu yüzden sahnelerin günü gününe yetiştirilememesi, zaman gaib ettirdiği için meclis-i idareye hiddetliyim. Azıcık sataştım da. Söz beynimizde, bu sataşmada, bir an evvel kendi paramızı almak arzusu da dahil ya. Esham satışında, buhran-ı umûmî sebebiyle, bazı müşkilata maruz kaldıklarını anlıyorum gibi. Galiba bütün masarifi esham ile yapmağı ve kendi ceplerinden para çıkarmamağı daha münasip görüyorlar. Hesap işlerine karışmadığım için sormam bile. Mamafih, mukavele ahkama tamamen riayet etmedikleri takdirde işe devam etmemek mecburiyetinde kalacağımı,

gaib edecek vaktim bulunmadığını, mukavele ahkamını mucibince istediğim masrafları günü gününe yapmaları icap ettiğini kati bir lisanla söylediğim zaman hepsi de hak verdiler. Ben onlara küçük bir bütçe göstermiştim. Onlar, filmin birinci sınıf bir şaheser olmasını istediler. Bütçeyi on iki bin liraya çıkardılar. Eser de ortak olduğum cihetle canıma minnet bittabi. Bu parayı, şirketin esas sermayesinden ayırmak kararını verdiler. Esham ücretleriyle bütçeyi doldurmağı beklemeyecekler. Pazartesi günü, filmin bütün karşılığı [Anglo-Egyptian] Bankası'na yatırılacak. Sanatkârlara da bütün ücretleri, avans olarak verdirteceğim. Daha ziyade heveslenirler ve memnun olurlar. Bu sayede ben de bütün paramı almış olurum. Aynı zamanda vakit darlaştı. Ay sonu için kaç zamandır reklam yapıyorlar. Film yetişmezse ayıp olduğu kadar da garip ve manasız olacak. Halbuki öyle mühim sinema entrikaları yapmak lazım ki daha. [Senaryo] çok zengin.

8. Sayfa

Müteaddit sinema entrikaları da ilave ettim. Bunlar hazırlıklar ister. Aynı zamanda mühim masraftır da. Bak sana bir iki tanesini yazayım. Sen de hayret edersin. Aferin diye canıkona takdirler gönderirsin!...

X X X

Salı sabahı mabud Esfenks'i ve ehramları tutuşturacağım. Bu, tuhafına gider şüphesiz. Aynı zamanda her sahne nâzımının kolay kolay yapamayacağı kadar da güç. Ben bu usulü, kimseye sırrını söylemediği halde bana bütün usullerini ifşa eden Kertes'ten öğrenmiştim. O usule biraz da zekâm mahsulü, bir fazla metot ilave ettim.

Sahne şundan ibaret:

[Sahranın nadir gördüğü bir kasırğa gecesı. Kum denizleri, semalarla çarpışıyor. Ehramın tepesinde iki gölge mücadele halinde. Bir feryat. Bir rüzgâr vızıltısı. Ehramdan aşağı düşen bir insan vücudu. Gecenin esrarı, yeni bir cinayeti kapadı. Ehramın tepesinden son süratle inen diğer bir gölge. Yüzü belli değil. Aşağıda, ovada bekleyen bir hayvana atlıyor. Karanlıklar arasında gaib oluyor. Fakat, gecenin zifiri muhiti arasında bu hadiseyi gören iki göz var. Bu iki göz, pür-heyecan bakıyor. Kımıldanmaksızın. Bu sessiz şahit kim?... Meçhul. Ya ehramın tepesindeki cinayetin kanlı firarisi?... O da meçhul].

İlk sinema entrikası işte budur. Zira, birinci kısmın mühim bir kısmını işgal eden ve birçok mühim hadiseleri gösteren bu levhalarda görülen manzaralar, münhasıran kapkaranlık gölgelerdir. Mesela ehramı görüyorsun. Bir taşını seçmek mümkün değildir. Bir insan hayvana

atlıyor. Ne elbisesinin rengi, ne hayvanın biçimi bellidir. Sadece onlardan birisinin insan, diğerinin hayvan olduğu anlaşılır. Simsiyah

9. Sayfa

gölgeler. Hele zifiri karanlıklar arasında parıldayan iki göz. İşte bütün temaşagerleri hayretlere ve heyecanla karışık bir meraka düşürmek için mühim bir amil olan bu esrarengiz sahneler, güneş şulesine karşı mühim tertibat almağa ve mühim bir sanata mütevakkıftır. Kızgın güneşe karşı, elektrojen lambalarının çarpışması bu sahneleri husule getirir. Bu elektrojen lambaların haftalık kirasına beş yüz lira veriyorlar. Bütün Mısır'da on tane dahi yok. Çok kuvvetli oldukları için kimsenin işine yaramaz.

İkinci sahne:

[Şeyh Rezzak namında bir sahra hâkimi. Mabud Esfenks'in eteklerinde. Bir gazete okuyor. Bu gazetede bir akşam evvel Mina köyünden birisinin ehramdan inerken bir kazaya kurban olduğu, ayağı kayarak düştüğü yazılı. Fakat Rezzak, bir gece evvelki esrarengiz sahneye şahit olan gözlerin sahibidir. Esfenks karşısında dalıyor tefekkürata. Birdenbire Esfenks'in ağzından ateş fıskırmağa başlıyor. Fakat her kıvılcım bir harftir. Bu kıvılcımlar, Esfenks'in ufuklarında dizilerek [adalet] kelimesini vücuda getiriyor. Rezzak, sahrayı lekelememek için bir gece evvelki hadisenin bir cinayet olduğunu kimseye söylememeye karar veriyor. Mamafih esrarı, kimse farkına varmaksızın aydınlatacaktır. Bu tefekkürler arasında Esfenks'in başı kımıldıyor, gözleri açılıyor. Bu esnada bir yazı: [Firavun devrinde bile adaleti tanıyıştım]. Gözlerden birisinin içinde tarihî bir levha görüyorsun. Firavunun sarayı. Firavun, başına giren sineği çıkartabilmek için kafasını tokmaklatıyor ve nihayet kıvrana kıvrana ölüyor. Rezzak bu hayal karşısında büsbütün mustarıptır. Bu esnada diğer bir yazı: [Güzelliği dünyaları tutuşturan Kleopatra bile adaletin pençesine bizzat teslim-i nefis etmişti]. Sfenks'in diğer gözünde diğer bir hayal: Kleopatra mustarip. Esîrelerden birisinin getirdiği bir sepetten, yılan seçiyor ve damarını ısırtıyor. Ölüyor. Bu hayaller karşısında Rezzak büsbütün heyecana düşmüştür. Ayağa fırlıyor ve müteazzım Esfenks'in ayakları

10. Sayfa

dibine kapanarak: [Ey milletimin eski mabudu!... diye haykırıyor. Adaletini bu sefer de bulacağıma yemin ederim]. Ve... bir gece evvelki cinayeti tenvir için işe başlıyor].

Bak Pamukçuğum, iyi düşünürsen bu sahnelerin ne kadar muazzam bir sanata mütevakkıf olduğu tezahür eder kolayca. Elimde mütekemmil bir dârü's-sanâ'a da yok henüz. Bununla

beraber yine muvaffak oluyorum. Sfenks'in gözleri nasıl açılır ve içinde tarihî bir levha görünür diyeceksin. Evvela, Esfenks'in olduğu gibi bir fotoğrafisini alırsın. Elli metre kadar. Bir gece, bir atelyede veya alelade bir tarlada karşılıklı iki elektrojen *groupe électrogène* koyarsın. Bunların arkasına da simsiyah bir sinema perdesi koyarsın. Elektrikçilere hayali öyle verdirtirsin ki bu siyah perde üzerinde göz şeklinde küçük, fakat kuvvetli bir beyaz nokta peyda olsun ve bu tedricen büyüsün. Bundan sonra en mühim mesele operatörün. Sahne nâzımının vereceği talimat dahilinde dirayetine bağlı kalır. Operatör, makinesini öyle bir şekilde ve mesafede tutacaktır ki Sfenks'in fotoğrafisini hamil olan film üzerinde, siyah perdenin küçücük beyaz ziyası Sfenks'in tam gözünün üstüne tesadüf etsin. Elektrik grupları işlemeye başlar. Operatör de çevirmeye. Film, Esfenks'in fotoğrafisi bulunan filmidir. Şimdi siyah perde üzerindeki nokta büyüdükçe, tam göz üzerine tesadüf ettiği için, Esfenks'in gözü de genişler. Bu da biter. Şimdi mesele tarihî levhaya kalır. Dekorunu falan hazırlarsın. Aynı film üzerine üçüncü bir resim alınacaktır. Operatör, obje kitine öyle bir perde koyar ki, tarihî manzara yalnız, Esfenks'in açılan gözünün bembeyaz kısmına tesadüf etsin.

Görüyorsun ki bir sahne göstermek için aynı elli metre film üzerinde üç defa ayrı işlemek, hem de ne türlü ince bir sanatla işlemek lazımdır. Film seyreden temaşagerler, hoşlarına giden sanatkârane sahnelerin

11. Sayfa

ne büyük fedakârlıklarla elde edildiğini bilseler, takdirlerini kuvvetlendirirler şüphesiz.

Ehramların tutuşması da ayrı bir mesele. Evvela sahra ortasında hiç olmazsa yüz, yüz elli teneke gaz döktüğün bir ot yığına ateş verirsin. Bunu filme çekersin. Ehramın tepesine ve muhtelif aksamına kırmızı konfeti parçaları bağlarsın. Koca ehramı kaplayacak konfetin kaç paraya mâl olduğunu düşün artık. Rüzgâr altında o konfetiler uçmağa başlar. Ot yığınının ateşinin kıvılcımlarını hamil bulunan filme bu ehramın fotoğrafisini çekersin. Ehramın uçuşan konfetileri sana tıpkı kıvılcım tesirini verir. İşte ehram da yandığı hissini verir temaşagere.

Bu entrikaları temaşagerler bilseler, fazla olarak gülerler de. Tabiidir ki ne Mısır hükümeti ehramın tutuşturulmasına müsaade eder, ne de herhangi bir kuvvet, sadece taştan bina edilmiş olan bu koskoca abideyi yıkabilmek veya tutuşturabilmek kudretine tesâhub edebilir.

Sinemacılıktan fazla bahsettim galiba. Bilmem, hoşuna mı gidiyor, yoksa canını mı sıkıyor?... Mamafih sinemayı fazla sevdiğine nazaran hoşlanmaklığın daha muhtemeldir, değil mi caniko Pamukçuğum?...

X X X

Fatoş'um mühim ressam olmuş da haberim yok. Dede ile yapıp gönderdikleri resimlere bayılıyorum. Kızı, behemehâl Sanayi-i Nefise Mektebi'ne vermeli. Eminim, birinci çıkar. Kız yaman mı yaman. Hem ev kadını, hem hanım abla, hem dedenin şımarık afacanı, hem güzel asri bir hanım. Artık birbirimize tesadüf ettiğimiz zaman, mutlaka küçük dilimi yutarım. [Bu ne kocaman bir güzel hanımefendi] diye şaşalarım. Benim mini mini Fatoş Suzan'ım olduğuna dair iki de şahit ister, değil mi?....

Mehmed Fuad oğlan da artık koskocaman bir beyefendi. Dede demeye başladığını da müjdeliyorsunuz. Okşadım,

12. Sayfa

durdum. Allah hepsini bizlere bağışlasın, uzun uzun ömürler versin amin.

Mehmed oğlan konuşmağa başladı. Peder beyle, buna rağmen, hâlâ teşerrüf edemediler.

Bilmezsın, yavruların bir tanesi bir kucağıma, diğerini diğer kucağıma almak için ne büyük bir sabırsızlık duyuyorum. İnşallah yakında hep bir arada bol bol keyifler ederiz.

Fatoş'a bir resim de gönderiyorum. Fatoş Hanım, sevdiği, yahut seveceği delikanlı ile korta(?) ediyor. Bittabi şimdi değil. Sakın şimdi diye hemen bir tane bulmasın ha. Resim, on beş sene sonraya aittir. Çapkın güler de. Bak, bak, nasıl sırtıyor. [Zabt edebilirsiniz..] diye alay ediyor galiba. Asıl tabir [bıyık altından gülüyor]dur amma kızımız Ermeni dudusu olmadığı ve bıyığı da bulunmadığı için baba efendi sözünü şaşırmış diye büsbütün alay eder sonra.

İşte sana koskoca bir mektup canım yavrucuğum. Başını ağrıtmazın da.

Fazla yer de kalmadı. Yarın daha yazarım. Babama da yazacağım.

Teyzemin ve babamın ellerinden hürmetle öperim.

Mo...lara, Momoçlara, Eyüb Ağa'ya, Bolulu hizmetçi hanıma vesaireye selamlar.

Mecbur Hanım, Nedim Hikmet Beyefendi, Nihad Örfi Beyefendi gelirlerse hakeza. Ali Ratib Beyefendi Ankara'da imiş. Mektup yazarsanız selam söylerseniz tabii.

Kokoliklere ve sana da milyonlarca öpücükler canım hayatım biricik karıcığım. Şeker yavrularım, güzel Piraye'ciğim, tatlı heriflerim, cici kokoliklerim, kıymetli yavrularım.

Mütehassir caniko herifiniz.

Vedad Örfi